

Részlet az Ibrahim és Hatidzse 2. részéből

- Szóval – pusmogta, miközben megpróbált lépést tartani a herceggel. – Mikor értesült a hírről?

- Még negyed órája sincsen. A szadzazam pasa adta tudtunkra. Édesapánk Csorlu közelében lelte meg Allah békességét. Emellett Piri pasa azt is írta, hogy azonmód lovagoljunk a fővárosba. Titokban fogja tartani az édesapánk halálát egészen Isztambulba való érkezésünkig.

- Miért?

- Soha nem tudni mire képesek a janicsárok, Ibrahim. Egy apró szélhámosság, egy rosszindulatú szóbeszéd...

- Ezt értem. Mégis, ki mást támogatnának, ha ön az egyedüli örökös?

Szulejmán megtorpant. – Igen, én vagyok. Mindazonáltal, az árulás útjába még ez sem állhat. Piri pasa egy tapasztalt ember. Amennyiben ő ezt így látja megfelelőnek, akkor azt mi is jóváhagyjuk.

- Ebben az esetben haladéktalanul útnak kell indulnunk, urunk.

- Előbb némi előkészületekre lesz szükségünk. Nem engedhetjük meg magunkat, hogy szóltanul álljunk az édesapánk pasái, vezírei elé, amikor megérkezünk a fővárosba. Mutassuk meg, hogy kicsoda és micsoda Szelim sah fia, hogy elkerüljük a suttozásokat a hátunk mögött, “Ez még pusztán egy éretlen suhanc. Ó, mi lesz az Oszmán Birodalommal?”

Beléptek egy vaskos ajtón, mely mellett két ór teljesítette a szolgálatát. Sietős léptekkel a három egymásba ágyazódó szobán keresztül az utolsó ablaktalan terem felé vették az irányt. Ibrahim ki nem állhatta ezt a helyiséget, jóllehet csak itt beszélhetett Szulejmánnal egyes bizalmas ügyekről. A kőfalak legfelső részét fa, azt pedig csempe fedte.

- Hafsza szultánát bizonyára teljesen felzaklatta ez a hír.

Szulejmán elmélázóan nézett Ibrahimra. Természetesen nem lehetett azt mondani, hogy az édesanyját nem keserítette el az ura halála, jóllehet egy parányi rejtett örömet is ki tudott olvasni az asszony szeméből. Legalább ezentúl nem kell attól félve álomra hajtania a fejét, hogy vajon Szulejmán mikor esik Szelim haragjának áldozatává ártatlanul. Ettől kezdve nem rémiszti már meg minden egyes árny. Többé nem fog végigmérni és vizsgálat alá venni mindenkit azon tépelődve, hogy melyik áruló mocskolja be majd a trónörökös fia nevét és zúdítja a nyakába a szultán dühét. Ő mindig is büszke volt arra, hogy a világ legkitartóbb és legerősebb férfianak asszonya lehet. Ugyanakkor örökösen tartott is Szelimtől. Még az együttlétük sem volt kivétel: ilyenkor is azon töprengett, hogy vajon megfojtja-e a férfi. Most pedig végetért ez a rémálom. Addig a pillanatig, amikor a fia kopogott az ajtaján a hírral, a szultán asszonya volt, s a herceg édesanyja. Egyszerre a szultán édesanyja vált belőle. A válíde szultána.

- Bezárkózott a szobájába, hogy imádkozzon.

Ezzel helyet foglalt. Ibrahim tovább álldogált. – Vésd jól az eszedbe, amit most mondani fogok. Értetted?

- Parancsoljon, szultánom.

- Ibrahim!

Mindketten elmosolyodtak a hangjában megbúvó szidalomra. – Előőőször – fogott bele Szulejmán halkan. – Rögvest útra kelünk. Azt nyilatkozod, hogy mielőtt egy új hadjáratra indulna, az édesapánk a fővárosba hivatott minket, hogy a trónra vigyázzunk a távollétében. Kocsik legyenek előkészítve az édesanyjánk és Gülbahar számára. Illetve a konyha számára ugyancsak be kell szerezni néhányat, akármennyibe is kerül. Azután, óvintézkedések következnek, hogy a szultának kényelme biztosítva legyen a régi palotában. Orvosok álljanak készenlétben a palotában a hercegünk és az édesanyja számára.

- Mivel fog az urunk utazni? Önnek is egy kocsit...

- Mi ketten lovon megyünk.
 - Mi ketten?
 - Ébredj fel, Ibrahim – emelte meg a hangját suttogva Szulejmán.
 - Urunk...
 - Mááásodsor – folytatta Szulejmán. – Amikor elérjük a fővárost, egy hajó álljon rendelkezésünkre. Ennek megfelelően tegyél előkészületeket.
 Biccentett.
 - Haaarmadszor. Az édesapánk, nyugodjék békében, Szelim kán temetési szertartása legyen illő a hírnevéhez. Egy parancsot küldj a főépítésznek, hogy egy mauzóleummal tiszteljék meg az egykori szultánt Isztambulban. S ugyanoda egy mecsetet is kívánunk építtetni, Ibrahim.
 - Igenis.
 - Neeegyedszer. A testvérünk, Hatidzse szultána az édesapánk mellett volt a halálakor. Piri pasa megüzente nekünk, hogy Hatidzse már úton van a főváros felé. Bármire is van szüksége, az álljon a rendelkezésére. Ööötödször.
 Szulejmán még az eddiginél is halkabb hangra váltott. – Bármi, amit az édesapánk félbehagyott, be lesz fejezve.
 Amit az édesapánk félbehagyott!
 Ó, *Istenem*. Szulejmán máris háborút akart. Ráadásul a legádázabb ellenséggel!
 Ibrahim hónapokon, sőt éveken keresztül igyekezett meggyőzni, hogy gondolja meg magát. A húga, Hatidzse szultán életére törő Iszmáíl sah és a szafavida állam elpusztítása a rögeszméjévé vált. – Meglátod majd – tett pontot minden alkalommal a beszélgetés végére, akárhányszor szóba került a sah, - amikor eljön a nap, az óra, megszabadítjuk a világot attól a kígyótól.
 Úgy vélte, hogy az édesapja hibázott, amikor a mamlúkokra támadott a császári hadsereggel, mielőtt végzett volna Iszmáíl sahhal. Az oszmánok legnagyobb ellenfele keleten állt lesben. Hányszor súgta már Ibrahim fülébe, “Rosszul döntött az édesapánk, amikor a mamlúkokra rontott a szafavidák helyett. Az igaz, hogy ezáltal az iszlám képviselője, kalifája lett, csak hogy a kígyó eközben tovább sziszeg a rejtekhelyén.. És én eltaposom azt a kígyót. Ő lesz az első célpontom.”
 Tehát Tebriz. Épp úgy, mint a makedón Nagy Sándor, Szulejmán egyaránt be fogja tenni a lábát Indiába. - Azokon az utakon fog vágatni a lovam, melyeken az a viláгурalkodóé is, akinek a nevét te olyannyira irigyled, Ibrahim, meglásd - mondta neki akkor hunyorított szemmel. A terve készen állt. Éjszakákon át beszélgettek erről. – Nézd, itt fogunk keresztül hatolni. Ezen a területen fogunk átvágni a sivatagon. Ezen a völgyön fogunk végigmaszírozni a seregünkkel, hogy itt végül bekerítsük őket. S aztán megszorítjuk a csomót a hurkon.
 Még arra is volt gondja, hogy kiszámítsa hány ágyúra, lovasra, katonára és kocsira lesz szükségük.
 Miközben Ibrahim gondolatai folyton azon jártak, hogy a valódi veszély nyugaton érlelődött. Eltökélte, hogy egy új Rómát farag az Oszmán Birodalomból, s egy új Caesart Szulejmánból. Szelim szultánt túlságosan lefoglalták a küzdelmei az arab sivatagokban, hogy észrevegye a nyugaton növekedő veszedelmet. A római trónnak mostanra egy új hódolója akadt: V. Károly. A férfi előtt nem csupán a királyok, hanem még maga a Pápa is meghajolni kényszerült. Azonkívül egy új kereszties hadjárat elindításán mesterkedett az oszmánok ellen.
 - Nos... – kísérelt meg tiltakozni. Szulejmán azonban esélyt sem adott neki.
 - Mi mást tehetnénk, Ibrahim? Esetleg arra várjunk, hogy a kígyó belülről rágcsálni kezdje a birodalmunkat, szíveket, lelkeket raboljon el, s egyre nagyobb viszályt szítson az iszlám világban? Vagy talán hagyjuk megfizetlenül a hógunkat, Hatidzse szultánát ért gyötrelmeket?
 - Nem... de...

- Haaatodszorra – vágott közbe a szultán. Egy kézmozdulattal jelezte, hogy nem áll szándékában ennél tovább ezt a tárgypontra megvitatni. – A lalánkat, Kaszin agát vezírré nevezzük ki. Legyen ez minél hamarabb kihirdetve.

Ezzel még én is egyetértek, gondolta Ibrahim. Kaszin aga egy jó ember volt. Egy böles. Tudása oly mély, akár az óceán. Sok mindent tanított Szulejmánnak és ő neki az elmúlt nyolc év leforgása alatt. S netán Ibrahim neki köszönhetően nézett most más szemmel a világra, az államokra, az egyensúlyokra, a különféle számításokra. Nem is egyszer próbálta meg kifagatni őt a herceg kelettel kapcsolatos megszállottságáról. Kaszin aga úgyszintén ellenezte a keleti hadjáratot. Legalábbis egyelőre. – Két muszlim népnek nem szabad ennél többet háborúskodnia – duruzsolta a fülébe.

- És heeetedszerre – szólt Szulejmán túlradó boldogsággal, - erre nagyon jól figyelj oda... Én Szulejmán. A mennyországban nyugvó Szelim kán fia, Szulejmán szultán így határozik. Azt mondom, hogy... Felszabadítottuk a szolgálókat, Pargali Ibrahimot...

Azt hitte, hogy menten megfullad. A keze önkéntelenül is a torkára tévedt. Bekövetkezett, amitől a leginkább reszketett. Ezek szerint eddig tartott a Szulejmán barátsága. Mindennek vége... Ezzel az öt szóval kitette a szűrét.

“Felszabadítottuk a szolgálókat, Pargali Ibrahimot.” Ennyi volt az egész. Mindössze öt darab szóval megsemmisültek az álmai. Szétmorzsolódtak a reményei.

Vajon mi mérgezhette fel ennyire? Amiért megkérdőjeleztem a keleti hadjáratra vonatkozó terveit? Kétségtelenül ez lehetett az oka. *Amiért nem tudtam tartani azt a kitépnivaló nyelvemet.*

- Pargali többé nem egy rabszolga... Felszabadítottuk... Ibrahim aga ettől a pillanattól kezdve egy szabad ember. Nem is akármilyen: az országomban oly magasan hordd a fejed, hogy az a felhőket érintse.

Micsoda! Micsoda! Micsoda!

Szent Jézus! Szent Mária! Mindenszentek; nem hiszem el.

A következő pillanatban Szulejmán lába előtt térdelve találta magát. Önkaratlanul ismét egy keresztet vetett. Megszabadult a láthatatlan láncaitól, melyek ugyan egy másodpercre sem hagyták el a képzeletét, sőt még a csörgésüket is hallani vélte néha.

Ez nem volt egy hétköznapi esemény. Még a képzelőerejét is meghaladta.

Nem bírta elhinni. Ez szebb volt még egy csodánál is.

- Urunk... Ófelségem.

Szulejmán elhúzta előle a ruháját, mielőtt Ibrahim megcsókolhatta volna. – Még nem végeztem. Mindezen kívül még ez legyen megírva. Ez az én rendeletem. A mi haszodadzi Ibrahim agánk ezentúl az én haszodabasim. Nem a vezír rangot adjuk neki, ám megbízva őt az új palotával és Enderunnal¹, egy vezírral egyenértékű pozícióba kerül. Az ezzel kapcsolatos tennivalók is legyenek elintézve. A havi fizetsége, a juttatása, a lakosztálya. Cselédek, icsoglánok, szolgálók. A palotai konyhán is ennek megfelelően legyen módosítva az élelmiszeradagja...

A többi már nem is hallotta. Egy könnycsepp hullott a szeméből a szultán csizmájára.

A pargai halász, Armanno és a szépséges Zeljena egy és egyetlen fia, Justinianus, az Oszmán Birodalomban... *Ó, Istenem... Tényleg azt mondta volna, hogy egyenrangú lesz egy vezírral? Pargali Ibrahim aga!*

Szulejmán felegyenesedett. A vállánál fogva Ibrahimot is a talpára állította.

- Nyolc éven át kebelbarátunk voltál, Pargali... Szemtanúi voltunk a kiválóságodnak, a hiányosságodnak viszont egyszer sem.... Úgy ismertünk téged, mint egy barátot, s a kapcsolatunkra barátsággént tekintettünk... Megtanítottuk neked, amit tudtunk, tőled pedig megtanultuk, amit nem. Mi se nem kérkedtünk a hercegségünkkel, se nem adtuk alkalmat

---

¹ Belső szolgálat, belső palotai elitiskola

neked, hogy sajnálkozz a sorsod miatt. Nem mondtuk azt, hogy egyenlő vagy az agáinkkal, a bégeinkkel, de olykor vagy melléd, vagy még feléd is helyeztünk téged... Kitártuk az elménket, és olvastunk a tiédben. Egy titkunkat sem palástoltuk előtted. Együtt terveztük meg a jövőnket mondván, amikor a nap, az óra eljön. Ne hidd, hogy megfedkezünk arról az estéről a síró kőnél. Nos, az a nap és az az óra most itt áll a küszöbön... Most pedig rajtunk áll a sor, hogy megvalósítsuk mindazt a tervet, az álmot... Tégy minket büszkévé... Elvárjuk, hogy jól szolgálj bennünket...

S mintha nem lenne szíve Ibrahim küzködését végignézni, ahogy alig talált szavakat, hogy kifejezze a háláját, a szultán hátat fordított neki. – A nyolc évvel ezelőtt tett megállapodásunkhoz híven cselekedj. Amikor nincs itt más rajtunk kívül, ne úgy tégy, mint egy szultán szolgálója, hanem mint a barátom, ezáltal megbízhatok benned, hogy nem kendőzöd el a valódi véleményedet, ha egy hibát fedezel fel. Tudnod kell, hogy az államügyekben nincsenek barátok, se cimborák. Amikor tehát alattvalók jelenlétében vagyunk, nem szabad elfeledned, hogy én vagyok a szultán.

Ibrahim bólogatva hallgatta minden szavát.

- Most menj, haszodabasi Ibrahim aga... Sok a tennivalód... Az elhangzottaknak mihamarabb érvénybe kell lépniük.

Először életében hátrálva távozott Szulejmán társaságából. Egészen eddig a napig se a herceg nem várt el tőle ilyesmit, se ő nem viselkedett így. Senki sem tanította meg erre, senkitől sem tanulta meg ezt, csak hogy most így látta helyénvalónak.

- Pargali!

Ibrahim felemelte a fejét és a szultánra szegezte a tekintetét. Magasabb lett volna, mint ahogyan emlékezett? Nem lett volna Szulejmán válla is szélesebb? Mindig ilyen szigorú volt a tekintete, s határozott a testtartása?

- Mozgósítsd a szabókat is – parancsolta Szulejmán. – Varrjanak sürgősen kaftánokat, ingeket, s egyéb öltözékeket, melyeket a haszodabasink viselhet a fővárosba vezető úton... Három napjuk van. Hogy te is tudd.

Főhajtvá maga mögött hagyta a termet. Mialatt a folyosókon haladt keresztül, alig bírta türtőztetni magát, nehogy futásnak eredjen.

Istenem, már nem vagyok rabszolga, nem vagyok rabszolga, üvölni támadt kedve örömeiben a felkelő nap felé. Már nem vagyok egy tulajdon, akit csak úgy megvehetnek és eladhatnak...

Egyszerre valami rendkívül váratlan dolog történt. Bosszús zivatar zúdult alá a sötét égboltból. Az esőfal mögött meglátta Feketeszedert. S a kétségbeesést az arcán... A leírhatatlan fájdalmat a sötét szemében. A síró kő tetején imbolygott. Kezével átölelte a hasában növekvő gyermekét. Beszélt hozzá. "Ne légy mérges az édesapádra, csemetém. Ez mind az én hibám..."

Amikor újból átélte Münire nekirugaszkodását a halálba, Ibrahimon egy szörnyű bánat lett úrrá. A lány hangja, aki a jókedv és gondtalanság szimbóluma volt az úrnő aga farmján azzal a csengő kacagásával, most a halál mezsgyéjéről visszhangzott a fejében. "Az édesapád hadd legyen szabad. Legalább egy rabszolgára mosolyogjon rá a sors."

S pontosan az történt, amit Feketeszeder megjósolt... Legalább egy rabszolgára rámosolygott a sors. – Feketeszeder – csúszott ki egy suttogó hang az ajkain. – Látod; megmentettél. Megszabadultam a láncaimtól.

A zokogás megakadt a torkán. *Szent Mária anyám, imádkozott magában. Ha most az Isten mennyországából néznek le rám, add kérlek, hogy tudják mily boldog vagyok... Hadd lássák, hogy nem volt hiába az áldozatuk...*